

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Nylittar garmond sor: 20 kr.

A máltaiaknak azonban egy a délrakli mészégek kőnyában helyezett műlti piros bárony kámlányon plámt, idegenen látnya gráfvárú alámt csmt legymlámt. mo-

Ápril 10.

... soraidban lett azaz ügyeltem az ellenőrzésre, hogy „ne piradj”. A nagyon-értelem fogott el, mert meg csak elmondani nem mertem volna Nógrád megye nagy székében levő intelligenciájáról azt, hogy az találok az a nagy létszámban egy kettő, a ki leveles ládájából nyálkázásra az kétféle nagy munkák építéséhez anyagot.”

„Majd nem lehetetlennek látnak előttem, s ha magad nem irad, nem is hiányzik el másoktól.”

„Hát csak a nagy ből áll ezen híres vármegyének kábelos osztály? Hát oly kevesen vannak a társaságban?”

„Igazán szegény és gyűlölt! — Miből táplálja magát a nagy társaság? — A kinek szellemi érzéke nincs: annak nem lehet tudománya; a kinek tudománya nincs: az hasznát sem szeretheti igazán; a ki igazán nem tudja szerethet hasznát: az csak reményel; a ki reményel: az nem lehet produktív polgár a társaság; az improduktív ember pedig agyánál a szellem, mely szeprend.”

„De a társaság haragot a helyesmondás fájó érzését, nehogy még keményebb szavakba csúszkáljak egymásra valóban gondolkodtam.”

„Eddig idő múlta... stb.”

Később nyilatkozta ez, mely a hazafői érzéstől alborított szívnek máshol fahadt fel, de a lapjában a valóság. Korunk élke azon ideletlen, azon rideg kemény, mely a társaság politikai élet haladását, tudását, rohamát árjában önfelédtem csak a pillanatnyi sikereket hajlított.

Hasonló valaminek a levelet író t. Bartók is csak feltételezem és nem állítom az, úgy az én optimizmusom előtt sem borult el még annyira a látvány, hogy ne látna a magyar egyenreztelt „értelmiségesség” szellemét, kik a hazafiság nemesebb eszményeinek büszke híveit tekintendők: de a Törekvés-ek — úgy látnak — alaznak.

Nagy István.

Tanügy.

As április 10-iki közgyűlési ülésben maga az alapszabályzatot, mely tulajdonképpen a bizottság a „tanügyi” csak most kezd foglalkozkodni, tehát az 1868. 38. tanügyi törvénycsikknek éppen 25 évi jubileuma alkalmából. — Hogy mily elhanyagolt állapotok voltak a tanügy terén az addigi kir. tanácsos tanfelügyelők alatt az a mostani tanfelügyelő általános intézkedéseiből láthatjuk. Ezen azért, habár talán sokakra nére utalunk is, hogy a kir. tanfelügyelő az havi jelentése, de ennek tanügyre és az iskolai életre fejlesztése csatlakoztatva köznyelvi szellemet tárt lapunk szíre szabott hasznát. Igaz érdekes tanügyi mozzanatokkal foglalt magában a kir. tanfelügyelő annak leírása havi jelentése, mely a köz-

Működés gróf Szapán ur, Tanácsos vármegyei közgyűlési bizottság! Folyó évi február hóra szóló időszaki jelentését a következőben terjesztém elő:

A vallás és köznevelési ügy. kir. miniszter ur 8. nagyméltósága, Márkus Ferenc nagybírói főiskolai tanácsos 30- és Zrínyi István litkei tanácsos 15 frtyai állományát.

Kibált Pogácsás István csikószábrói volt tanító órvagyának és Árvánai évi 168 frt. Gálvölgy György erdőőrüti ág. hiv. volt a nyugalomban helyezett tanácsos az orm. tanítói nyugdíj- és gyámsághoz évi 200 frtyai nyugdíjsegélyt engedélyezni méltóságot.

Ilyet minduntalan a földre ejt. Fehér Miklós szemkört a szemlencze foglalt helyet.

A nagy minőség szép Melani grófné a pillanatban igen kellemetlenül éri magát. Kénytelen volt domaga előtt huzalanni, hogy ő a bigbe wife ányáskában nerekedett tapasztalt nagy világi nő, aki a legkényesebb helyzetekben is feltartja magát látni, ezzel az egyenért emberrel szemben bizonyos megmagyarázhatatlan alig érthető zavarral küzdött.

As igaz, hogy volt valami csodálatos tisztelet parancsolás abban a nagy dő barna szemekben a általában az agyuk alakon és azóta megkönygybbülten sobajt fel, minden elő adja neki, hogy miért látta.

Ő a világról nem akarja megfogani — jegyzé meg monolygra 6 méltósága, de be láthatja, hogy dőreség az egész dolog, de az a letay dacos, akaratos most is, mint mindig, annak hiába beszélt aláki.

Asért tehát ő hozzá fordít ötlet kéri, hogy lépjen vissza és hagyja el még ma a kastélyt, hiszen nem lesz ebbe semmi felhárad.

Perze, hogy nem lesz. Fehér Miklós is úgy látja a monolygra igéri meg a méltósága aszonynak, hogy kitérítést igye is hajlandó teljesíteni, és még ma elfogja hagyni a kastélyt.

— Azt nem fogja tenni Miklós — szól a pillanatban elő lépve Ilma lángoló arcával, félg kérdőleg, félg dacosan tekintve méltósága néjére.

Azán oda nyújtotta mind a két kezét a férfinak és a méltósága aszonynak ott a bizonyos támlányon látni kellett, hogy az egyetlen Bohary leányt, mint öleli kedvére az a köznemes ember a mint szorgosja gyönyörű barna szőke haját.

Tekintetlenségének bizony tudatában darabokra tépi szom csipke kendőjét, meretne felkállítani, de mindanyaszer lörkán akad a szó. Végre hozzász a felindultságot halványan észleli.

Mert már abbas igazán nem volt kedve, hogy még nézze, hogy az a „jóit mezt” ember mint lelkei az első szöktől utra a dacos, akaratos ká szájra.

Miniszter ur évi március hó 4-én 10317 sz. a két magas rendelelettel értesít, miszerint a magyar földművelésügyi miniszter 1893. évi a tanácsosai jutalomdíjakra 3400 frtyai jutalomdíjat adományozott, mely díjak elnyerhetőségét a tanácsosok részéről kiváló eredményt felmutató képes tanítók a kir. tanfelügyelő nyílt folyamodhatnak.

A kir. tanfelügyelő pedig felhívott, hogy a meny-nyiben székhelyén köznevelési előadó, tanácsosok és gyűlölettel való vándorlások, vagy pedig kir. erdőészeti hivatal, gazdasági tanácsosok, földművelési iskola, vizekellátási iskola, gazdasági egyesületi központok, ezeknek köldöttjeiből saját elnöksége alatt bizottságot alakítsanak ezen bizottság által a pályázati hirdetmény értelmében a tanfelügyelőreghet beadott folyamodványokat bírálat alá vevén, a bizottság javaslatait a pályázati határidő — május hó 1-je lefelé után 8 nap alatt okfejtendő a földművelésügyi m. kir. miniszter urhoz terjessze fel.

Jelenlét továbbá, hogy Vilken folyó tanácsos építendő iskola tervrajza, melyet annak idején bemutatni szerencsés volt a vármegyei kir. építészeti hivatal főnöke részéről kifogásoltatván, elfogadandónak nem láttam, miszerint az iskola fenntartó közeg egy új, a céljának megfelelőbb s teljesebb okosabb tervet készítetett, melyet egyidejűleg a vármegyei tekintetes közgyűléstől bizottságnak bemutatni bátorodom.

Igy tehát a vilkai, az országát menten fekvő s minden tekintetben kifogásolós ala eső rom. kath. tőrbőlön iskolai helységtől a jórú tanár kezdetéről meg-szabadultunk.

De tekintve, hogy nevezett közép tanfelügyelői tanácsa majdnem 180-át meghaladja, s így az iskolánál egy második tanítói vagy tanítónői állás elkerülhetlenül szükségessé válik, a közeg vagy megtérhetetése s áldozatkezesére való tekintettel iparkodni fogunk a vármegyei tekintetes közgyűléstől bizottság határhát támogatására a második tanítói állás rendszeresítésével járó költségek fedezetét a vallás és köznevelési ügy. m. kir. miniszter ur 8. nagyméltóságánál kérészkölni.

Sajnálatosra jelenlét továbbá, hogy meggyűlölt tanítóknak tulajdonképpen nap-nap után azon panaszal él hivatalommal, hogy illetményeik nagy közömbösséggel bajtlanok be, minek következtében hátralekoss fizetések annyira felszaporodtak, hogy családjaikkal immár a legnagyobb hiányok vannak kitére.

Tekintetes vármegyei közgyűlési bizottság! Köztudomású dolog, hogy magyar nemzetünk nép-nerele. Európa más államainak tanítóival éri feletés tekintetben távol, igen távol esnek, mert például addig, míg az egyesült államokban a tanítók minimális fizetési 818—1805, Angolországban 900—1800, Franciaországban 400—840, Porcsmországban 640—1200, Magyarországon 604—1320, Szász királyság 510—1100, Romániában 432—1080, Brazília 400—700, Srájaban 320—450, Ausztria és tartományjaiban 300—800 Horvátországban 400, Magyarországon 200—300 forintban állapítottak meg.

Már most feltérre tekintetes vármegyei közgyűléstől bizottság, hogy ezen csekély valósággal igen csekély tanítói fizetés a legnagyobb pontossággal hajlatnak be a nemzeti napmunkáinak, mint más köz-ségi tisztviselőknak a maga idején szolgálatának ki, kérdem: áll-e jogában a törvényes qualificatíval bíró tanítóknak a társadalomban ott megilletett helyet elfoglalni, s áll-e módjában egy magát, mint családját jelzett fizetésből tisztességesen fenntartani? bizonyára nem; így tehát tanítóknak tulajdonképpen részének a megfizetés nagy köz-delmé jut osztályrészül.

Es mily megkötő anyagi körülmények között élnek napjaink tehát azon tanítók családjaikkal, kik ezen csekély fizetésükkel maga idején még jutni sem bírnak.

Ily viszonyok közepette mit várhatunk magyar nemzetünk népevelőlől akkor, midőn saját magzataikat éhezni, támi látják a rajtuk segíteni nem képesek? bizonyára nem egyebet, mint az elkeseredettség netorábjától.

Tekintetes vármegyei közgyűlési bizottság! Tagadhatatlan tény, hogy magyar határok boldogságát szelmele és anyagi jólétet, illetve a nemzeti életképességet egyedül tanítóknak biztosíthatjuk: hisz Jókai Mór nevezetűnk közszereplő írja is ekként íszó: „Magyarország új-ból megújítását a néptanítókól várja.” Ha tehát nemzetünk napmunkájára ily magzatosa s dícső missziójel-sítés vár, azon kedves reményemnek azok kifejezést, miszerint az egyidejűleg előterjesztendő határozati javaslatom, melyben a köznevelési előjárásoknak rendbontás terbe alatt meghagyatni kérem, miszerint törvényesabban rendelkezéshez képest tanítóink évi illetményeinek pontos behajlásáról gondoskodjunk, elfogadni méltóztatik, mely intézkedés folytán vége fog szakadni azon abnormis állapotoknak, hogy vármegyék tanítói mások tulajdonsági miatt nyomorogjanak.

Ezekután tiszteletteljesen jelentem, hogy a legnagyobb időben a következő iskolákat vizsgáltam felől ugyani:

1. B.-Gyarmati áll. elemi leány. 2. b.-gyarmati it. isk. IV. osztályát. 3. b.-gyarmati polgárliskola 1. és III. leányosztályát. 4. H.-Gyarmati it. iparskola. 5. 5. Persei róm. kath. 6. Sápolyi róm. kath. 7. főkép-kovacsi r. k. 8. mohorai r. k. 9. mohorai ág. hitv. evang. 10. nagy és kis hűlőgyi r. k. 11. ipoly-nyitai r. k. 12. galnai r. k. 13. kany-daróczi r. k. 14. gacsi óvodát. 15. gőny r. k. 16. lakásai ág. hitv. evang. (Folyt. köv.)

A. N.-V. Múzeum gyarapodása.

Valóban nagy csak az lelke, ki a népet lelkesítő emelni tudja — mondja Mátyásunk. S igaz van! Vagy nem fért-e Seitzovszky János alispánunk ki az Gyírátki múzeumunk felélt old labirintájában, megörzi lelkeket

teljes rugékönyvát s ezenfelül a népre mind inkább neheredő fellegdok között, nem-e ő nyújt legelőbbször gyógyt, csapogott lelkesedést, reményt a minden jó, hasznos iránt börtöl lelkülete sugallta megjelenséget? A vezérel közköds vége lemondásában, nem feszíti-e meg határozta erejét, ha közelében látja a mindenki által szeretett tisztelt férfit. Köszöntetek belő benyitk felvirágozásuk köztérbe, meggyerint dajátján őt gyók-nek. S ő a hivatali túl nagy munka, a családi édes otthon mellett felélt, köhöz szorítja mind azt, mire a drága háza java előfordítható, s a társadalom fejlesztése kíván. Így muzeumunknak nemcsak egyik előadó, hanem alom-nyóiraival is teljemenen gyarapítja azt. Ime csak a leg-újabb adományainak sorozata:

Currellii Facitii opera C. H. Weise, Qu. Horatii Flacci opera C. H. Weise 1747, L. et M. Annaei Senecae tragediae II. 1768, Liber V tus Plutarchi III us Socratica, Flores Senecae, Sermo Acad, immac. beat. deipare virg. Mariae F., Lopusny 1855, János Kristóf történeti Munkay J. 1858, Schematismus cleri A. D. Strig. 1850, 1853, 1864, 1865, 1867, 1868, Schem. cleri, D. Quinque Eccl. 1844, Schem. cleri, Variensis 1873, 1879, Vita et doctrina J. Christi N. Avancium 1723, Notitia consiliorum sane ecclesiae I. Fasciculus biblicus Füssi, Vita et virtutes Mar. Annae J. Riter 1756, S. Leonis papae I. opera I. II. 1767, Summa totius Theol. Aegidii 1701, Istecken földi országai II. füzet Munkay J. Medulla Theol. H. Raveobach 1653, Az egyház történeti díjbéjében Nogall J. 1861, Dissertatio hist. crit. de S. Ludlao G. Prag (conka) S. Irenaei acta et scripta J. B. Prilesky 1765, Promissiones et die Theol. J. Giesbert, Epistolae S. Aug. et S. Hier. P. H. Kéri, Exercit a spiritualia Ig. Loyolae 1721, Phil. morum 1706, St. Salgaji de statu eccl. Pac. III. IV. et de columna romána 1780, S. Aur. Aug. operum de gratia Christi I. II. 1767, Coeleste Pal. W. Nakteni 1741, Horae diurnae 1716, Meditationes S. Aug. S. Anselmi, Bernardi, De aligenda int. decessat. Christ. vera sententia 1740, Pirocinium Theol. B. Frankolino 1764, Fr. Thomae Mar. Mamachi epistolae, Bib. sacrorum III. IV. Bib. sacra 1765, A magy. orv. és természetvizsgálók 5 gyűlt. munkálatai, A kolozsvári r. k. gym. 1859. évi évkönyve, Med pol. Anordnungen elem bisse toller thieru 1836, Hist. Hong. (conka) A Pestii hírlap elleni gyusmitások, Ber. memor. in Pan. N. Housner 1770, J. Barkaji Paraphrasis ad seclatros, Kauf-mannische Arithmetik Th. Schellenberg 1812, Halotti beszéd, Seitzovszky János b. primas felett mondotta Virág Mihály, Sermo in mem. precise vitae Seitzovszky dízil J. Krajcsik, Anleitung zur Zeit kunde 9 Vega 1801.

Wagner István,
h. igazgató.

Gazdászati.

(A nógrádvármegyei gazdasági egyesület elnökségének évi jelentése.)

melyet a március hó 10-ikén Losonczon tartott egy-esületi főgyűlésen Fáy Árpád egyesületi titkár felolvasott, a következő:

Milyen tisztelt környúlás!

Egyesületünk múlt évi tevékenységét feltárató évi jelentésünket követhetőkben van szerencsénk előterjeszt-hetni.

Mindenekelőtt az egyesületünk régi telepén fogna-tosított munkálattal szavalunk be; ugyanis a fillozera rohamos fölépte folytán szükségét látván egyesületünk annak, hogy a vármegye területén egy, az amerikai szőlőfajok szaporítására alkalmas terület létesíttessék, mely-ből a vármegye gazdálkodása amerikai szőlőbéli szük-ségletét nagy részben fedérhesse, mindekt folytán a fillozera által így is nagy mértékben megtámasztott régi telepén-kön az amerikai fajokkal való beültetéshez céljából a múlt év folyamán mintegy 13000 m²-nyi talaj megfor-gatása eszközöltetett, a melyből 3560 m²-t meghaladó terület már Riparia Portalis és Riparia Sauragenal be-ültetett.

Ugyanitt 2 szőlőszaporító iskola rendeztetett be, melyekből, valamint a múltig földművelésügyi m. kir. minisztériumtól adományozott 10.000 drb Riparia Portalis, 1000 drb Vitis Solonis, 3000 drb Uthelló- és 1000 drb York-Madeira-fajú szőlőszarvakkal a már megforgatott terület még e tavasz folytán kiültetendő lesz.

Ezen telephelyen tartattak meg április és június hónapokban a szőlő fás- és szőlőajtási tanfolyamok a múltig földművelésügyi m. kir. minisztérium által e célra kiküldött Bucher Alajos kerületi szőlőészeti vándorlatár közbejöttével. A fás-ajtási tanfolyamon résztvettek 50-en, nagyrészt vinccsillerek, közösi tanítók és kisebb birtokosok. A szőlőajtási tanfolyamban résztvettek 22-en. Így a fás mint a szőlőajtási tanfolyamra a múltig földműve-lésügyi m. kir. minisztérium által engedélyezett 1—1 arany és 2—2 ezüst forintnyi jutalomdíjak tüzetén ki, ezen díjak közöl a fás-ajtásnál a legnagyobb sikert elért Babocsay József vinccsillerek 1 arany, Zatykó Bálint polg. isk. tanácsosok pedig 2 ezüst forint; a szőlőajtási tanfolyamon a legnagyobb sikert elért Parkas János drabi postai vinccsillerek 1 arany, Elfer Ödön polgári isk. tanácsosok pedig 2 ezüst forintnyi díj itéltetett oda és adatott ki. Így ezeknek, valamint az ajtási tanfolyamok-ban résztvetteknek képességüket feltárató bizonyítványok adtak ki.

Ugyanakkor régi telephelyünknek alsó részét elfoglalt fásiskolák a nemesebb fajú gyümölcsfák sikeresebb és nagyobb mértékű szaporítása érdekében — Molnár István orsz. gym. min. biztos úr által elküldött írv szerint az eddigig képest észreerőbben oktatnak föl és illet-tettek be gyümölcsfa cseméikkel. Az itt megtartott gyümölcsfa-nemesítési tanfolyamon a balassa-gyarmati polgári iskola felsőbb osztályú főnökeivel teljes szám-ban vettek részt.

A hazai szőlőfajok állapotára csúljából megismerők 16 hold területen a talaj megforgatása teljesen befejeztetett. Ezen, majd nem termékenyen bomokolt képző őszes terület szarullattal, Thomas-salát- és szőlőmőrtőréval borított meg és kulturallapotba helyezte. Ezen területen 38 táblánál — mely nemesítő 12 holdat tesz ki — beültetésre fogantatott. A meg beültetett terület beültetésére a nemzeti földművelésügyi m. kir. ministerium rendelkezése folytán egyesületünknek kiadott és így a még be nem ültetett területet az 1893. évi folyamán teljesen beültetendők lesznek. Ezen bomok szőlőtelepünk megfelelő és csúljázú kerítéssel látott el használt táviró- és fűtési sodronnyból. Ugyanitt egy kút, egy vízgyűjtő medence és a vízvezeték árok készítették a kulturálisok által kiküldött közeg közbenjöttével.

A poronospora elleni permekzés mikéntje telepeinken két ízben mutatott be az érdeklődőknek, mely alkalmakkor a telepek egész területe a bordeauxi keveréssel permeteztetett be.

Allattenyésztésnek emelését szem előtt tartva az „Országos gazdasági egyesület” által rendezett IX. tenyésztési vásáron 2 drb lörzkölyvet szimmentált, a bábolnai ménesházok kiküldetéséről 1 drb szimmentált, végre vármegyénkől 1 drb félvér tenyészitka szerzett be az egyesületünk által.

Kegyeletünk közgyűlésének múlt évi határozatához képest 1892. évi május hó 19-ik napján R.-Gyarmaton tenyészitka és kanokár rendezett, mely alkalmattal Illés Udán által 8 drb tenyészitka, Károlyi Gyula gróf nagybirtoka által 8 drb kan, Kondor József és Lipót által 14 drb tenyészitka, Laskó Gyula által 28 drb egy éves fűtő, gyapjas tenyészitka, László Mór által 6 drb tenyészitka, Seifert János által 30 drb tenyészitka és 15 drb kan, Szendrői Ferenc által 8 drb tenyészitka, Szendrői Gyula által 2 drb tenyészitka és végre Vares Ernő által 6 drb tenyészitka, tehát 9 tenyészitka által összesen 102 drb tenyészitka és 21 drb kan mutatott be vásáron, mely szám tekintettel azon körülményre, hogy az ez irányban való tevékenységünknek első kísérletét képezte, kielégítőnek volt mondható.

(Folyt. köv.)

Hírek és különfélek.

Személyi hírek. Gróf Degenfeld Lajos főispán ér múlt vasárnap a megye asztalársól elutasítva előtt még berárta a hercegprímás szerencsés életbenmaradását tartott házassági istentisztelet; majd alig néhány órával az akkor szemléltetésen itt járt Török Ferenc m. kir. csendőrbájosnak visszaadta a tisztelet látogatást, és csak ezután utazott haza Székelyre. — Gróf Zichy Ferenc senior kir. tárnokmester az április 17-én jószágvizitációján dr. Steinmayer János ur kíséretében Székelyre érkezett s a hét végéig maradt környékben. Szendrő Balassa-Gyarmatra is berándult s onnan a itt a hatóságok főnökeit tisztelet meg látogatással. Április 21-én pedig barátságos ebédre hírt meg két úri asztalhoz Székelyre.

Esküvők. Weiss Gábor b.-gyarmati gabona nagykereskedő s köztisztviselő és szeretőben álló fiatal barátunk esküvőjére Ungár Helén kassaszonnyal, Ungár Rudolf losoncai birtokos és nagykereskedő kedves és mivelt lelkűlelő szép leányával Losoncban április hó 18-án ment végbe. A múltól délután 2 órákor indult el a németmen mintegy 40 főszen fogaton, az ottani izmellia templomba, mely zsúfolásig meg volt töltve a losoncai izraelita társadalom intelligens közönségével. A templomban az esküvői szertartások után Spira Salamon főrabbi ur megvárta mag. ar szónoklatot intért a fiatal házaspárhoz, beszédjének forrását azon őstamentomi eszméből merítve, hogy milyenek kell lenni a jó házirodotok, melyet az órák követek és híven tartottak meg. A főrabbi, — ezen minden ízében remek magyar szónoklat után az isten áldását kérte a szeretőteljes házassági frigyre. Esküvő után a „Magyar király” című gálacsúszai s Wohl Herman ur tulajdonát képező szállóban délután 4 órákor fényes diener volt, melyen közel 60-an vettek részt, köztük a boldog vőlegénynek több b.-gyarmati jó barátja. A magyaros zamato fényes ebédet Rudi jobbirner s az utóbbi időben jól megkedvelt zenekarának pompás zenéi kísérték s emlékeztetést tettek azon kelles szép pohárköszöntőket, melyek a vőlegény és menyasszonyra, az örömszlőkre, a kedves komszerelekre szólt. Mondattak. Ebéd után az éjszaki órákig benyuló táncmulatság következett. A boldog házaspár másnap a gyorsvonaton Velenecze-félsziget felé kellemes nászutat. — Losoncban ugyanezen nap volt egy másik esküvő is, i. e. a uszon tartó esküvőjét Horecz Gyula Redlinger Hószika kassaszonnyal, akit mint dr. Spira Salamon főrabbi ur magyar hitkönyvoklata mellett esküttek egymásnak örök szerelmek, s fényes esküvői ebéd és a kasszó díszes termében tartott zajos táncmulatság után evettek a házasság boldog kitöltésére. — Ezen esküvőket megelőzőleg április 10-én ugyanezen Losoncban még egy közkedves esküvő tartott. Karakács Margitka óltárhöz vesztő Salári Dániel szalmári földművelő fiólyvő. — Hedrós Kálmán domos berinket földbirtokos f. hó 24-én vezeti óltárhöz Lestenyén a római kath. templomban Himer Antónia kassaszonnyal Lestenyéről.

Vasúti értékesítést tartott tegnap az álsipánál, mely főleg a gyarmat-losoncai vonal kiépítésének módjaitat ölelte fel. Az értékesítésen jelen voltak dr. Pulszky Ágost, br. Rosner Ervin és Tolnai Lajos engedélyes urak; kivülk: hatvani Deutsch, Koppélyi Géza és több érdekelt fél.

Tedem a hercegprímásúrt. Mint előre is jeleztük a balassagyarmati róm. kath. templomban múlt vasárnap április 16-án egy reggeli kímise alkalmával, mint a nagy misén Vannay Kolozs bírókorn hercegprímás szerencsés megmeneküléséről házassági istentisztelet tartatott, a kis mise alatt, melyet fődt Hottoriansky

Károly episcopus plébános ur mondott, nagy számú közönség és az iskolagyermekeken kívül jelen voltak a fő- és alsópán urak, továbbá a városi, előjáróság és a róm. kath. iskolások testületileg, istentisztelet után az iskolaelnökei Sritovszky János és Hottoriansky Károly urak társalgást és beszélgetést a gyermekekkel s a hercegprímás; mely üdvözlésre mánap már fődt fő emmentálja szívesen hangon írt közönség vála-zalerele.

Kovács Ferenc úrnője. Losoncai város derék kir. közgyűlési Kovács Ferenc urat kir. tanácsosként kinevezése alkalmából egész délután érte a szíveslyesnél szíveslyesebb üdvözlések és szerencsekívánságok magánosok és testületek részéről egyaránt. A testületek közül természetesen Losoncai város hatósága és egyletei voltak első sorban azok, kik a kir. tanácsos urat, mint hatóságuk és egyleteik legértékesebb, őszintén tagját és közreműködőjét küldöttségileg üdvözölték. A közpályán szereplő egynék közül, kik színi szívet üdvözlő nagyságát, jelleműhetők vármegyénk szertve tisztelt fő- és alsópánját, továbbá Szontagh Pál v. b. t. tanácsos főrendiházi tagot, Gyúry Ábrám gróf urat, képviselőt, Nagy István urat, Pajor István kir. tanácsos urat, Reményi Károly B.-gyarmat bíráját, Horváth Dániel szerkesztő főrendiházi tagot bírtak: azaz és más más férhat a közéletnek nemcsak Losoncai és vidékéről, de egész Nógrádmegyre, sőt az ország szívére és messze tájairól is. A közéletet és tiszteletnek ezen spontán nyilatkozata bizonyára ép oly jól esik és megható az ünnepektől fáradt előtt, mint az uralkodó kitüntetés, melyet ő — mint lapunk érak előtt jelezte is — már régen kiérdemelt, mely elől azonban mindegyik nagy szerényen kiált. Most pedig az általános kitüntetés csak arra fog mála szolgálni, hogy a haza továbbá vármegyéje és városa, valamint a társadalom javára eddig is termékenyítőleg hatott működését megköszönje. Adjon a magyarok nagy istene ehhez néki örök egészséget, tartós életet.

Fűspóki látogatás. Szász Károly dunamelléki református püspök április 26-án vármegyénkbe jön és pedig Kosd községbe, hol mánap kanonika vizitációt fog tartani.

Muzsaly Gyula rádi birtokos telenai a váci X-ik tenyészállatvásár bírája bizottsága által a hazai tájféltájú tehénkre kitűzött 2-ik díjat nyerték el.

A losoncai-póltár-asztalárnál helyfirdéku vasutak br. Bartha Alajos által készített jóváértendő egy kimutatását Rachler Ferenc Losoncai város tisztigazgatója, Kóza Károly a magyar kir. államvasutak kereskedelemügyi előadójaival egy szaktörvény kidolgozott memorandumban erősebb kritikát alá vettes oda kontulál, hogy ezen vasut májnap a féle áron vagy még olcsóbban is kiépíthető, mint a hogyan ez br. Bartha ur jóváértendő kimutatásában contemplálva van. Nézetünk szerint pedig sem bár Bartha ur számítási, sem ezen memorandumban foglalt okoskodások teljes realia alapokra fektetve nincsenek. Ilyen dolgokhoz a tapasztalásoknak szerzői tanulmányozása s legelőbb is oly reális költségek vizsgálata szükséges, mely a részvényesök maximumát intat tájékozott nyújthat, bármily kedvező legyen a tapasztalások, s mostani igények szerint még a 3-400000 b. á. vasutaknál is egy kilométer kifizetése 30—32 ezer forintba kerül. (A ama-ság-gyarmati vonal kilométerre 36 ezer forintot igényelt, de meggyengített, hogy a volt szabaddalmatól oszt. magyarállamvaspályák átlagassá igen drágák, de jól építők.) Rachler ur memorandumában azonban meg lesz az a jó hatása, hogy a kérdés szelöltetésére által ezen fontos ügyben az érdekelt felelmét erősebben fogja lekötni. Így, hogy a memorandum vége elismerést fejez ki bár Bartha Dragono Alajos urnak; mindazáltal mégis az vedetűt az egészről, mintha Rachler Ferenc ügyvéd urnak szaktörvényi érvelési ellenakcióit képméneket br. Bartha ur vasuti terve ellen s oly beayomást keltenek, mintha br. Bartha ur terveit egy másik hatalmasabb érdekeltiség kiránna kerébe vonat. Nézetünk szerint ezen vasuti törvénymegalkotásnak hozandó lenne a verőce-gyarmat-losoncai vonallal vagy az asztal-gyarmat-losoncai vonal fűrészel.

Nógrádvármegye tisztikarának némi szűles javítását, mint tudjuk, az államkassza által 6700 fti évi pótlás jutott. Ezenért vármegyénk már a f. évi elől fogva 70.800 fti helyett 77.500 fti évi javadalmazásban fog részesülni. A tisztviselői fizetésének javítása csúljából adott 6700 fti mikénti felosztása tárgyában Schoritsky János alsópán április 18-ára értekezletre hívta egybe a vármegyei tisztikar tagjait s az alkalmat egy kis kegyerményi öltözet után megapilották, hogy a 6700 ftról az alsópán fizetése 200 fttal, az első aljegyző és harmad aljegyző 100—100 fttal, a második aljegyző és árszaki aljegyző 200—200 fttal; a fő- és alsóalmverőkö, árszaki elnök, elnök, tisztifő és aljegyző, levéltárnok fizetése 100—100 fttal, a főorvos 300 fttal, a járási orvosok 100—100 fttal, a közigazgatási gyakorlatok 140—140 fttal, a főszolgabírók fizetése 100—100 fttal, utáltalányuk 50—50 fttal a szolgabírák 100—100 fttal fognak gyarapítani. A díjnok fizetése 480 ftra emeltetik. Az alsópán itatól 100 fti személyes pótlókat kap. Pütelés javadalmazásban nem részesülnek a főjegyző, a pénztári könyvelő, az íktatók és kiadó s az írók.

Névváltottatás. Zatyó János b.-gyarmati illetőségű ugyancsak lakos, úgy maga, mint kiskorú láda, Matild, Bálint és Kamilla gyermekei részleteknek „Fehérkút”-ra kért átválttatása f. évi 26.078. sz. belügyministeri rendelettel megengedtetett.

Tűoltó egyleteink ügyelmébe. Azon borzastó katasztrófák alkalmából, melyek, mint lapunk veszőcséikben jeleztek a főrendielyek időnyében, egész városok a tűz áldozataivá lesznek, arra indítanak, hogy lapunk útján is felkérjük különösen B.-gyarmat, Losoncai, Salgó-Tarján, Szécsény városaink az öltöi községeink szervezett tűoltó egyleteit, hogy az öltöi gyakorlatok szíveskedjenek minél gyakrabban megtartani, az egyet tagjait a rendszeres öltöi és lokális tűoltó

beoktatni, a szerelvényeket tisztán és készen tartani. Bizunk a tekintetben a parancsok urakban, akik éreik és tudják hivatásuk fontos feladatát s mindent el fognak követni, hogy a tűvészely, ha azt a rossz sors rohat találna mérni, kézen találjon s az veszélyt el fejtsenek.

Balassa-Gyarmat város képviselőtestülete múlt szombat április 15-én délután nagyszámú képviselők és az előjáróság tagok részvétel mellett rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a napirend előtt először városhíró részvételt jelent, hogy az utolsó közgyűlés óta a város fáradhatlan orvosa, a szegélyes gyümölcs dr. Keleti Kálmán elhunyt. Erdemsi a közgyűlés határozatából jegyzőkönyvileg örököltének meg s az örvagyhoz részvételt intézett. Dr. Szendrő Jenő mint helyettesített orvos kinevezését a közgyűlés tudomásul vette, valamint az ő. főszolgabíró az utolsó tisztításra vonatkozó — a korábbi feltételek szerinti ajánlatát is. A kishid kijáratának költségvetése az előjáróság javaslata szerint szintén elfogadott; a vasúti utca kifizetése pedig a vic, bizottság tervéhez képest less mielőbb végrehajtandó. A közgyűlés indokolt előterjesztést tesz vármegye alsópánjához, hogy az építkezések engedélyezése tekintetében a városnak törvényhatósági jóváhagyással megerősített szabályrendeleti jog építésbe visszahívassék. A Schmidt Samu telken engedélyezett hortésházai telepengedély ellen, közgazdasági szempontból a 11-40 főre iparhatóságos felelőbb a képviselőtestület. A város leitmérésére végett az előleges lebontások megtörtélt szintén elhatározta. Továbbá kihirdetést nyartek a köbb-randú intézkedés tárgyát képezte a vm. belügyministeriumnak, illetve az alsópán hivatalnak a cholera, a diftéria és a ragadós tífusra vonatkozó ádós körrendelete. Néhány magán kérdés elintézésé után a közgyűlés délután 6 órákor véget ért.

Videant consules. A L. és V. tisztelet lapár-szomb kúphaltta, hogy a „Hlas krodí čm Slonenskym” című igazolt pánszár rőpiratot, mely Prágából csampértetett ide, vármegyénkben bizonyos Benedekti 77 éves volt eastergályi tanító és Bodeleski Dániel veresi tanító kolportálják. A közgyűlés kassze határozatlan eseményeket s mellő büntetés érje őket!

Gyász hírek. Kovács József S.-Tarján nagykörmeg érdemteljes bírja, aki 32 évig volt a s.-tarjáni előjáróság tagja és 29 éven át volt a nagykörmegök bírja, április 16-án jobblétre szenderült. A derék férfi temetése április 18-án igen nagy részvétel mellett ment végbe. Elhunytáról a képviselőtestület külön gyászjelentést adott ki. — Bittera Kálmán kir. tanácsos, Bors-erősbánya m. kir. város polgármestere, április 15-én elhunyt. — Szathmáry István Losoncai városnak 1848-tól szakadatlanul szolgálatban álló egyik buzgó tisztviselője a városi garáds és erdőszigetén 79 éves korában rövid szenvedés után április 17-én elhalt. — Dr. Skoro vasy Károly Szécsény város kitűnő orvosa, mint lapunk szaktörvény értekezlet, e hó 20-án megúntat álai. A derék orvost lapunk nagy részvételt temették el. — Dr. Vajda Emil jogtudor, városunk mőtőte, a múlt vasárnap, április 16-án este hosszabb betegeskedés után jobblétre szenderült. Múltak, azid múltok és minden megfirt-jórt buzgó fiatal ember volt, Weiss Dániel városi képviselőnk fát gyászolja benne, részvételt könyörít meg az ő és családja fájdalomtól a nagy veszteség miatt.

Hangverseny. Székessék hangnag meitődsz gróf Degenfeld Lajos vőnéközté alatt a „casino” termében a „Dalegylet” és „Katholikus iskola” jórká tombola és szaktörő hangversenyyal egybekötött jótkonyozás hangversenyt rendeztek. A hangverseny műsorozata követekez volt összeállítva: 1. „Hymnus” Erkelől, előadja a „Dalárdá” 2. „Hunyadi” (opera) Erkelől, 4 kére letáré E. Amadei, songorán előadták: Sziranyi Gabriella és Lőrinczy Erzsike kassaszonnyok. 3. Borda, „Bánk Bán”-ból, bariton szólóval éneklé Kozma Pál ur a kiseri a „Dalárdá”. 4. Humorisztikus társza, írt és felolvasa Csizik T. Gyula ur. 5. Válogatott módarabok (Magyar Ábránd Horrátt Általól, stb.), songorá jálanta a kis János világtalan! Klein Jolika kassaszonny. 6. „Loreley” Silcheről, előadja a „Dalárdá”. 7. „A légy” (Fig. monolog) Guirad Emilől, előadja Podhoritsky Gyula ur. 8. Szarlat, tartá Simonyi S. Gyula ur. 9. Népdalgyűjtemly, csendes cigánykísérett mellett éltáhnok jálarta Luehkovics Imre ur. 10. Humorisztikus költemény Csizik Gyulától, szavalta Plachy István ur. 11. A „Mar-seilles” Zsaskovskytól, éneklé a „Dalárdá”.

Országos vásárok. A vármegyénkben május hava folytán követekez orsz. vásárok fognak megtartatni. B.-gyarmaton május 1. és 2-dik, Nagyorombában május 8 és 9-én, Losoncban és Ektőben május 9 és 10-dik, Nógrádon, május 15-én, Faleken pedig május 24—25. napján.

Horváth Danó,

feladja szerkesztő

Eladó esetleg bérbe adandó urilak.

Nagy-Szalánán, Zólmorvármegyében, helyben vasúti állomással, a vilácsi fűrdőhöz 35 perca vasúti távolságra, birtokosa osztrák Plachy György által szolid anyagiálk pák ér előtt épített, 11 szobából álló, s mellék épületekkel bőven ellátott, négy holdnyi kúrók karban, lévő lombos, grümdölcsős és zöldség kertel körültelt, s azonnal átrehető urilak szabadkésből eladó, esetleg bérbe adandó.

Az eladással vagy bérbe adással magvan bíva Zideborny József jártásgazgató Nagy-Szalánán, ki is szóbeli vagy írásbeli bővebb értesítéssel is szolgálna.

Eladó egy teljesen felszerelt

cseplőgép

8 lóerejű gőzgéppel, mindkettő Horvát és St. Sany gyár-ból kitűnő karban. Megtudakolható és megtárolható Los-onban az öltöi gőzműhelyben.

